

Zmena operačného programu Výskum a inovácie na programové obdobie 2014 – 2020, verzia 6.0

Predkladaný materiál predstavuje už v poradí piatu revíziu operačného programu Výskum a inovácie (ďalej len „OP VaI“). Navrhovaná zmena OP VaI bola pripravená ako iniciatívny návrh Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR ako riadiaceho orgánu pre OP VaI.

Úprava OP VaI je iniciovaná v súvislosti s nedočerpaním finančného záväzku r.2015 (tzv. decommitment), ktorý bol zaznamenaný na konci r. 2018. V zmysle pravidiel implementácie fondov EÚ je potrebné dosiahnutý decommitment zapracovať do finančného plánu programu ešte pred preskúmaním výkonnosti operačného programu, ktoré vykoná Európska komisia (ďalej len „EK“) vzhľadom na stanovený výkonnostný rámec v lete roku 2019.

Základné informácie

V súlade s čl. 30 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 (ďalej len „*všeobecné nariadenie*“) má riadiaci orgán právo navrhnúť zmenu operačného programu. Žiadosť o zmenu programu musí byť riadne odôvodnená a musí obsahovať najmä opis očakávaného dosahu zmien programu na naplnenie stratégie Únie na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu a špecifických cieľov stanovených v operačnom programe.

Riadiaci orgán pre operačný program Výskum a inovácie (ďalej len „RO pre OP VaI“) navrhuje v rámci zmeny OP VaI, verzia 6.0 úpravu nasledovných prvkov programu:

- 1) Úprava rozpočtu
- 2) Úprava finančného ukazovateľa výkonnostného rámca prioritných osí 1 a 2 (zámer)
- 3) Úprava ukazovateľov výstupu a kategórií intervencií v rámci prioritných osí 1 a 2

ktoré sú podrobnejšie popísané v ďalšej časti

Zapracovanie nevyčerpaného finančného záväzku (decommitmentu) za r. 2015 do programového dokumentu OP VaI

K 31. 12. 2018 bolo v rámci OP VaI zaznamenané nedočerpanie finančného záväzku za r. 2015 v celkovej výške **81 451 152 EUR** z toho:

- v rámci alokácie pre menej rozvinuté regióny vo výške 70 699 821 EUR
- v rámci alokácie pre rozvinutejšie regióny vo výške: 10 751 331 EUR

Uvedené nedočerpanie finančného záväzku bolo EK potvrdené listom MFSR zo dňa 5. 3. 2019, ktorým bolo potvrdené, že viazanosť daných súm sa má zrušiť. Decommitment 2018

bol zohľadnený znížením zdrojov EÚ a príslušných zdrojov spolufinancovania alokovaných na OP VaI v celkovej výške 121 450 899 EUR.

Prehľad dopadov zníženia alokácie zdrojov EÚ na celkový rozpočet OP VaI je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

	verzia 6.0	verzia 5.0	rozdiel
	EUR	EUR	EUR
Zdroje EÚ	2 122 608 228	2 204 059 380	-81 451 152
Nár. spolufinancovanie	1 355 883 257	1 395 883 004	-39 999 747
Spolu	3 478 491 485	3 599 942 384	-121 450 899

Zníženie bolo uplatnené len v rámci prioritných osí 1 a 2:

	verzia 6.0	verzia 5.0	rozdiel
	EUR	EUR	EUR
Prioritná os 1			
Zdroje EÚ	1 520 271 812	1 590 971 633	-70 699 821
Nár. spolufinancovanie	986 458 236	1 014 509 111	-28 050 875
Spolu	2 506 730 048	2 605 480 744	-98 750 696
Prioritná os 2			
Zdroje EÚ	131 289 407	142 040 738	-10 751 331
Nár. spolufinancovanie	141 436 648	153 385 520	-11 948 872
Spolu	272 726 055	295 426 258	-22 700 203

V súvislosti s uvedeným boli vykonané úpravy vo finančnom pláne OP VaI, ktorý je uvedený v kapitole 3 programového dokumentu (tab. 30 – 33). Úpravy boli vykonané tak, aby boli dodržané príslušné miery spolufinancovania, stanovené pre zdroje EÚ a zdroje národného spolufinancovania.

V dôsledku zníženia alokácie bude znížený rozsah, resp. nebudú realizované nasledovné aktivity v rámci špecifického cieľa 1.1.3:

- Upgrade a modernizácia výskumných centier a výskumných infraštruktúr v rámci výskumných inštitúcií mimo podnikateľského sektora, podporených v rámci prechádzajúceho programového obdobia 2007 - 2013 (tzv. fázované projekty),
- Podpora medzinárodnej vedecko-technickej spolupráce (typu twinning, Marie Curie/ ERA Chair)

V rámci špecifického cieľa 2.1.1 dôjde k zníženiu indikatívnej alokácie vyčlenenej pre aktivitu:

- Konsolidácia a optimalizácia výskumných, vzdelávacích a inovačných kapacít výskumných inštitúcií v Bratislave.

Všetky uvedené aktivity sú zaradené v časti OP VaI, ktorá je v pôsobnosti Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR, pričom sú zamerané na podporu verejných organizácií výskumu a vývoja.

Návrh zníženia a nerealizovania aktivít vychádzal z analýzy aktuálneho stavu implementácie OP VaI a absorpčného potenciálu jednotlivých výziev. V záujme eliminácie rizika decommitmentu ďalších finančných záväzkov OP VaI, ako aj z hľadiska efektívnosti využitia administratívnych kapacít, je vhodnejšie sústrediť pozornosť na opatrenia a výzvy s vysokou alokáciou a vysokým potenciálom čerpania a obmedziť výzvy s nízkou alokáciou.

V tomto zmysle sú realizované výzvy na podporu výskumno-vývojových kapacít a na podporu dlhodobého strategického výskumu, ako aj pripravované výzvy na podporu strategických priemyselných výskumno-vývojových centier opatreniami s vysokým záujmom žiadateľov a dobrým potenciálom čerpania. Výzvy na podporu schválených projektov programu Horizont 2020 typu „twinning“, resp. „Marie Curie/ERA Chair boli pôvodne plánované s nízkou alokáciou, a preto boli aktivity plánované v rámci nich zahrnuté do výziev na podporu výskumno-vývojových kapacít.

Podpora účasti slovenských organizácií výskumu a vývoja v projektoch medzinárodnej spolupráce, vrátane zapojenia do programu Horizont 2020, však zostane aj po navrhovaných úpravách súčasťou podpory OP VaI. Je zabezpečená prostredníctvom národných projektov Horizontálna podpora účasti SR v Európskom výskumnom priestore (ERA), Informačný systém výskumu a vývoja – prístupy do databáz pre potreby výskumných inštitúcií (NISPEZ), a popri vyššie spomenutých dopytových výzvach na podporu výskumno-vývojových kapacít je podporovaná ako aj prostredníctvom výziev na podporu výskumných medzinárodných projektov schválených v programe H2020 a na podporu zapájania MSP do programov EÚ. Zvýšenie účasti slovenských výskumníkov v programe Horizont 2020 je zároveň podporované aj v rámci štátnych programov výskumu a vývoja.

Zníženie alokácie zdrojov EÚ a zdrojov národného spolufinancovania malo za následok aj zníženie hodnoty zámeru (celkového cieľa na rok 2023) finančného ukazovateľa výkonnostného rámca, ktorý reprezentuje sumu celkových príspevkov EÚ a národného spolufinancovania, v prípade prioritných osí 1 a 2:

Finančný ukazovateľ F0002*	verzia 6.0	verzia 5.0	rozdiel
	EUR	EUR	EUR
Prioritná os 1	2 506 730 048	2 605 480 744	-98 750 696
Prioritná os 2	272 726 055	295 426 258	-22 700 203

* Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom a predložení žiadosti o platbu EK

V dôsledku úpravy finančného plánu boli upravené niektoré ukazovatele výstupov na úrovni investičnej priority 1.1 a 2.1, ako aj kategórie intervencií pre prioritné osi 1 a 2. V nadväznosti na zníženie celkovej alokácie OP VaI došlo aj k úprave percentuálnych podielov v prípade podpory, ktorá má byť použitá na ciele týkajúce sa zmeny klímy (tab. 33).

V prípade ukazovateľa CO32 Zníženie ročnej spotreby primárnej energie vo verejných budovách pre investičnú prioritu 2.1, ktorý je napĺňaný len prostredníctvom veľkého projektu ACCORD, došlo k jeho výraznejšej úprave (zníženiu), v nadväznosti na spracovanú technickú dokumentáciu a výsledky štúdie uskutočniteľnosti projektu.

Všetky zmeny programového dokumentu OP VaI, ktoré sú predmetom návrhu, sú pre úplnosť a prehľadnosť vyznačené formou sledovania zmien v priloženom dokumente „OPVaI_v6-0-SZ“, ktorý tvorí prílohu tohto materiálu.

Vplyv navrhovaných zmien na OP VaI

Predmetným návrhom dochádza k aktualizácii stanovených hodnôt finančných ukazovateľov výkonnostného rámca pre prioritné osi 1 a 2. Navrhovanou úpravou však nedochádza k zmene v obsahovom zameraní OP VaI, ani k zmene cieľov stanovených v OP.

Ciele programu prispievajúce k napĺňaniu cieľov stratégie Únie na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu (Európa 2020) touto úpravou nie sú dotknuté a zostávajú rovnako bez zmeny.

Zmena OP VaI, verzia 6.0 je navrhnutá v súlade s príslušnými pravidlami EŠIF. Navrhovaná zmena nemá vplyv na súlad OP VaI s horizontálnymi princípmi uvedenými v čl. 5, 7 a 8 všeobecného nariadenia, ako ani na informácie uvedené v Partnerskej dohode SR na roky 2014 – 2020 v súlade s článkom 15 ods. 1 písm. a) bodmi iii), iv) a vi) všeobecného nariadenia. Schválenie zmeny OP VaI, verzia 6.0 preto nemá vplyv na potrebu úpravy Partnerskej dohody SR na roky 2014 - 2020.

Revíziou OP VaI, verzia 6.0 taktiež nedochádza k zmene celkovej orientačnej sumy podpory plánovanej na ciele súvisiace so zmenou klímy, nakoľko pre príslušné kategórie intervencií, ktoré sú predmetom úpravy, je v zmysle prílohy 1 vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 215/2014 stanovený koeficient na výpočet podpory poskytovanej na ciele v oblasti zmeny klímy s hodnotou 0 %.

Vzhľadom na povahu a rozsah úprav programu, zahrnutých do zmeny OP VaI, verzia 6.0 (nedochádza k žiadnej obsahovej zmene programového dokumentu, predmetom úpravy je len zníženie niektorých finančných ukazovateľov v súvislosti s dosiahnutým decommitmentom), navrhované zmeny nepredstavujú žiaden vplyv na životné prostredie, resp. väčší rozsah vplyvov na životné prostredie v porovnaní s už hodnoteným vplyvom. Z tohto dôvodu bolo zisťovacie konanie za účelom posudzovania zmeny strategického dokumentu z hľadiska vplyvov na životné prostredie realizované v rámci pripomienkovania a schvaľovania zmeny OP VaI členmi Monitorovacieho výboru pre OP VaI, keďže títo reprezentujú všetky dotknuté a schvaľujúce orgány v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z.. Na 13. zasadnutí Monitorovacieho výboru pre OP VaI, ktoré sa uskutočnilo dňa 29.4.2019, bola zmena OP VaI, verzia 6.0, schválená bez pripomienok. Stála pracovná komisia na posudzovanie vybraných vplyvov, vytvorená v zmysle Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov (Komisia pre posudzovanie vplyvov), členom ktorej je aj gestor vplyvov na životné prostredie, vyjadrila dňa 28.5.2019 s materiálom súhlasné stanovisko.